

“ปัญญาประดิษฐ์ในงานวิจัย”

ปัจจุบันปัญญาประดิษฐ์ เข้ามามีบทบาทในชีวิตมากขึ้น เช่นเดียวกับงานวิจัยมีการนำปัญญาประดิษฐ์เข้ามา “ช่วย” ในการทำวิจัยเพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ดังนั้นการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในงานวิจัย จึงต้องมีข้อพึงระวัง ตลอดจนแนวปฏิบัติที่ดีของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ เพื่อเป็นแนวทาง

ข้อควรระวังและแนวปฏิบัติที่ดีของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในงานวิจัย

การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในงานวิจัยเป็นประเด็นใหม่ในแวดวงวิชาการ และยังไม่มีความรู้หรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ในการใช้ซึ่งไม่อาจปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงการใช้ปัญญาประดิษฐ์ได้ ดังนั้น ข้อควรระวังของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในงานวิจัย มีประเด็นดังนี้

1. ปัญญาประดิษฐ์ยังไม่สามารถแทนที่นักวิจัยที่เป็นมนุษย์จริง ๆ ได้ เนื่องจาก ปัญญาประดิษฐ์ยังไม่สามารถ แยกแยะหรือประเมินได้เองว่าข้อมูลหรืองานวิจัยที่มีอยู่เดิมนั้น มีคุณภาพหรือมีความถูกต้องมากน้อยแค่ไหน ซึ่ง ปัญญาประดิษฐ์สามารถสรุปข้อมูลจากงานวิจัยหรือการทบทวนวรรณกรรมและสามารถสังเคราะห์เป็นเนื้อหางานวิจัยได้ อย่างรวดเร็ว แต่ก็อาจเกิดการสรุปเนื้อหาที่เป็นการ “ทำซ้ำ” หรือการขโมยความคิดหรือผลงานทางวิชาการ (plagiarism) ซึ่งเป็นการละเมิดจริยธรรมในงานวิจัยที่ร้ายแรง

2. ปัญญาประดิษฐ์เรียนรู้หรือประมวลผลจากชุดข้อมูลที่มีอยู่แล้ว (existing data set) ไม่สามารถประเมิน คุณภาพของข้อมูลได้อาจผิดพลาด คลาดเคลื่อน โดยเฉพาะข้อสรุปของงานวิจัยในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์หรือ กฎหมาย ดังนั้น นักวิจัยจึงต้องตรวจสอบให้มั่นใจว่าชุดข้อมูลที่นำมาใช้มีความถูกต้อง

3. ปัญญาประดิษฐ์สามารถเข้าถึงข้อมูลเพื่อประมวลผลได้ ข้อมูลดังกล่าวจะกลายเป็นข้อมูลสาธารณะที่ทุกคน สามารถเข้าถึงได้เช่นกัน ทำให้ข้อมูลรั่วไหลได้ ดังนั้น นักวิจัยต้องมีกระบวนการในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล

กีดการเข้าถึงข้อมูลอ่อนไหว และต้องมั่นใจว่าข้อมูลทั้งหมดไม่มีการระบุตัวตน หรือสามารถลบ หรืออำพรางข้อมูล (de-identified) เพื่อป้องกัน

สิ่งที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในงานวิจัย

- ใช้ปัญญาประดิษฐ์ค้นหาข้อมูลที่มีการตีพิมพ์ทางวิชาการ เพื่อลดระยะเวลาดำเนินการ
- ใช้ปัญญาประดิษฐ์ช่วยตัดสินใจว่าจะอ่านเนื้อหาส่วนใดให้ละเอียดมากยิ่งขึ้น
- ใช้ปัญญาประดิษฐ์รวบรวมบันทึกที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์ (term) หรือแนวคิด (concept) หรือเพื่อตอบคำถาม
- ใช้ปัญญาประดิษฐ์สรุปเนื้อหา เพื่อช่วยพิจารณาตัดสินใจว่าควรอ่านเนื้อหาส่วนใดในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น
- ใช้ปัญญาประดิษฐ์สรุปเนื้อหา เพื่อสอบถามความเข้าใจของนักวิจัยหลังจากอ่านเนื้อหาต้นฉบับด้วยตนเองแล้ว
- ใช้ปัญญาประดิษฐ์สรุปเนื้อหา เพื่อช่วยในการจดบันทึกของนักวิจัย
- ใช้ปัญญาประดิษฐ์ช่วยในการปรับปรุงการจดบันทึกของนักวิจัย
- ใช้ปัญญาประดิษฐ์ช่วยติดตามแหล่งที่มาของข้อมูล เพื่อให้ นักวิจัยสามารถใช้แหล่งอ้างอิงได้อย่างเหมาะสมใน

ภายหลัง

- ใช้ปัญญาประดิษฐ์เป็นโอเดียตั้งต้นในการสรุปและจัดทำข้อมูลวิจัย

สำหรับแนวปฏิบัติที่ดีของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในงานวิจัยนั้น นักวิจัย ในฐานะที่เป็น “ผู้ใช้งาน” จำเป็นต้อง “รู้เท่าทัน” เพราะเป็นองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างก้าวกระโดด เพื่อให้สามารถใช้ปัญญาประดิษฐ์ในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่สนับสนุนการทำงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงต้องมีการประเมินหรือตรวจสอบเนื้อหาที่ถูกสร้างขึ้น เพื่อให้มั่นใจว่ามีความถูกต้องหรือเป็นไปตามจริยธรรมงานวิจัย รวมทั้งควรระบุให้ชัดเจนว่าได้มีการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในขั้นตอนหรือกระบวนการใด เพื่อให้เกิดความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น

ที่มา : <https://salforest.com/blog/ai-in-research>

จัดทำโดย

สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

อาคาร 1 ชั้น 2 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตพัฒนาการ

1761 ถนนพัฒนาการ แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250

โทรศัพท์ 0-2320-2777 ต่อ 1157 โทรสาร 0-2320-2777 ต่อ 1102

E-mail : research@kbu.ac.th